СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 151. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 3-го серпня 1945. No. 151. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, August 3, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

КОНҐРЕС ПЛЯНУЄ ВЕЛИКУ РОЗБУДОВУ ДЕШЕВИХ ДОМІВ

Сенатська Комісія для Післявоєнних Студій оприлюднює програму розбудови домів на 10 літ. Кожного року малоб бути збудованих 1,225,000 нових домів. Комісія домагається, щоб уряд видав $31,000,000 першого року, а потім збільшив цю суму до 135,000,000 річно. Програма розбудови обіймає великі доми з сотками мешканя по великих містах і малі доми для поодиноких родин під містами та по фармах. На малі доми Федеральна Адміністрація Домів буде давати мортґеджові позички на легку сплату. Коли управи міст будуть будувати доми у власнім заряді, федеральний уряд буде давати позички містам для таких цілей.

Після того, як сенатська комісія зголосила програму розбудови і після предложення інших важних проектів праці, сенат закрив свої наради і розїхався на вакації до 8. жовтня. Палата репрезентантів розїхалася на вакації ще 21. липня.

НОВІ ПРИПАСИ МАСЛА ЦЬОГО МІСЯЦЯ.

Секретар рільництва Клинтон П. Андерсон обіцяв, що цього місяця прийде на ринок додаткових 10,000,000 фунтів масла для розпродажу між цивільне населення, одначе нема виглядів, щоб знижено пайки на масло. Це сталося тому, що в липни продукція масла виказала несподівану надвишку. Крім цього армія заключила контрак з молочарськими спілками в Данії длл достави масла й сира для запотребування американських вояків в Европі.

СВІЖІ ЛЕТУНИ ПІДУТЬ НА ПАЦИФІК.

Летуни в Американськім Летунськім Корпусі, які досі служили в Европі і повернулися домів, будуть призначені на службу в Злучених Державах майже в цілости. Зате свіжі пільоти й іншого роду летуни будуть вислані на війну проти Японії на Тихому океані. Це проголосив асистент начальника повітряних сил ґенерал-майор Фредерик Л. Андерсон у своїй промові по радіо. Досі летунський корпус нараховував 2,300,000 людей, а тепер вистарчить на війну проти Японії 2,130,000 летунів.

МЕДАЛЯ СВОБОДИ ДЛЯ ЦИВІЛІВ.

Конґрес Злучених Держав ухвалив уповажнення на підставі жадання президента Трумана, щоб цивільним людям, заслуженим для воєнного успіху, дати медалю, яку названо Медалею Свободи. Медалю Свободи будуть мати право роздавати департамент маринарки, війни і стейту таким особам, які не можуть дістати іншої медалі. Її можна буде дати теж і такій цивільній людині, яка помагала іншій аліянтській державі до перемоги у війні. Президент дав доручення вибити теж Медалю Служби, яку мають носити всі люди, що брали участь у збройній силі Америки вчасі війни і були в активній службі від 7. грудня 1941. р.

ВИТРАЧЕНО БЕЗУСПІШНО МІЛІОНИ НА РОЗВИТОК МАЙНИ.

Федеральний уряд видав $4,000,000 на розвиток копалень залізної руди в міцевости Ринґвуд, у стейті Ню Джерзі, заки видобуто хоч один фунт руди, а потім занехали цей проєкт. Про це оприлюднив звідомлення сенатський Воєнний Слідчий Комітет. Проєктом займалася Рада Воєнної Продукції. Працю застановили, коли показалося, що потреби воєнні не вимагають більше руди, ніж її можуть настарчити існуючі копальні.

ЗАГРОЗА ЕКСПЛЬОЗІЇ ДЛЯ НЮЙОРКУ ВЧАСІ ВІЙНИ.

В середу 1. серпня відплив з причалу Кейвен Пойнт під містом Ню Джерзі польський корабель Стальова Воля з останнім набором амуніції до Европи. При цій нагоді виявилося, що цей причал, який лежить на пів милі від Статуї Свободи, був уживаний увесь час війни на ладування найсильніших вибухових матеріялів для воєнних цілей в Европі. Яких 50 відсотків усієї амуніції з Америки переходили через цей причал. Кажуть, що нераз було там нагромаджених 50,000 тон вибухових матеріялів. Колиб вони були вибухли, як це сталося за попередньої війни з російською амуніцією на Блек Там Айленд, то з міста Ню Йорку булиб осталися лише порохи, кажуть знавці.

Дивне ще те, що при ладуванню працювало яких 2,000 цивільних робітників крім великого воєнного персоналу, а ніхто не зрадив тайни. Причал будовано днями й ночами від жовтня 1941. до вересня 1942 р.

На війну призначено 76 біліонів у буджеті

Після 6-місячної праці над буджетом видатків на 1946 рік урядові знавці у Вашинґтоні прийшли до висновку, що кошта війни проти Японії не можуть бути менші в наступнім році, ніж загальні дотеперішні воєнні кошти. Цісамі знавці остерігають публику перед надмірним довірям, що війна проти Японії покінчиться леда день і тому податки будуть нагло зменшені.

Провірка дотеперішніх буджетових видатків виказує, що видатки в цьоорічнім буджеті були вищі на $2,800,000,000 ніж було передбачено в січни. Цьогорічний буджет покінчився з днем 30. червня і видатки зросли до $85,288,000,000. У цій сумі находяться вже видатки на покриття участи в пляні з Бретон Вудз. На наступний рік найбільші видатки призначено на війну проти Японії, а негайно потім ідуть видатки на реконверзію продукції після війни.

СЕНАТ БУДЕ РІШАТИ ПРО НАЗНАЧЕННЯ СИЛИ ДЛЯ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Предсідник комісії для Закордонних справ, сенатор Там Конелі, запевнив сенат, що американські делеґати до Орґанізації Обєднаних Держав будуть могли запевнити цій орґанізації лише тільки війська для втримання миру, на скільки згодиться сенат. Коналі сказав це перед тим, заки сенат розїхався на вакації для успокоєння настрою деяких сенаторів. Вони закидали, що уряд плянує передати президентови право рішання про силу американської армії в Орґанізації Обєднаних Держав.

МАЮТЬ ПІДВИЩИТИ ПАЙКИ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ МАЙНЕРІВ

Зогляду на недостачу вугілля в Европі, німецькі углекопи мають дістати підвишку у харчових пайках на те, щоб могли видобувати більше вугілля. Про таку згоду президента Трумана на конференції в Потсдамі говорять у політичних колах у Вашинґтоні. Обраховують, що в Европі нестане 25,000,000 тон вуілля наступної зими, отже треба було оглянутися за надзвичайними засобами, щоб зарадити недостачі.

БУВШИЙ СЕНАТОР ГОЛОВОЮ ЛІҐИ ДЛЯ ВІЛЬНОЇ ПАЛЕСТИНИ

Бувший американський сенатор Ґюй М. Джилет із стейту Айова оприлюднив, що він приняв головство в Американській Лізі для Вільної Палестини. Він відзивається за признанням 2,250,000 европейських жидів права поселення в Палестині.

Потсдамська конференція закінчена

Потсдамська конференція закінчилася в четвер ранком. Ще того дня відбулo дві конференції. Конференція розїхалася, не давши з Потсдаму ніякої спільної заяви. Офіціальні комунікатя про неї вийдуть одночасно з кожної столиці головних учасників конференції, себто з Вашинґтону, Лондону й Москви. Власне останні дві сесії конференції відносилися до того, як мається проголосити вислід цілої конференції.

За донесенням ґазет, президент Труман полетів у четвер з Потсдаму до Плимуту, де він стрінеться з британським королем на британськім кружляку „Рінавні". Потім британський король зревізитується Трумaнови на американським кораблі „Оґасті".

ЛЯВАЛЬ АРЕШТОВАНИЙ У ПАРИЖІ

Пієр Ляваль, бувший премієр Франції, котрого багато людей уважає за головного виновника упадку Франції в цій війні, мусів покинути Еспанію. Він здався в руки американських окупаційних військ у Австрії, котрі його передали французам. Перевезений літаком до Парижа, він був там арештований і осаджений у вязниці, де він буде вижидати суду за державну зраду.

ПЕТЕНА БОРОНИТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ АДМІРАЛ

На розправі проти маршала Петена, обвинуваченого за державну зраду, прочитано письмо американського адмірала Лейгія, що був американським амбасадором при уряді в Віші. Лейгі хвалить Петена як людину, що бажав собі упадку націстів, але не все якслід спротивлявся німцям підчас окупації.

В обороні Петена виступав як свідок ґенерал Веґан, котрий звалював усю вину за французькі клипоти на Ляваля, що за його словами був злим духом Петена. Коли предсідник спитався, як це так сталося, що цьому свому злому духови Петен віддавав найбільшу владу, Веґан не відповів нічого.

„ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР" НА ВІДКРИТТЮ БРИТІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

Коли при вході Винстона Чорчила до британського парляменту посли з опозиції почали співати пісню „Фор ґіс е джолі ґуд фелов", 400 послів з Партії Праці заглушили їх співом „червоного прапора".

Відкриття парляменту відбулося за всіми старими приписами британського парляментаризму. „Спікером" його вибрано без спротиву консерватиста, полковника Клифтона Бравна.

Проф. Гаролд Ласкі, один з провідників Партії Праці, заявив у розмові з ґазетярами, що з перемогою тої пратії приходять до правління британські робітники, так, як у 1830-тих роках до правління прийшла британська середня кляса.

НАСТАВИЛИСЯ ЇХАТИ ДОМІВ.—У базі для літаків у Варинґтон, в Анґлії, два американські авіяційні техніки оглядають в останнє перед виїздом домів два літаки системи Пі-51. Літаки мають бути готові остоятися проти всяких трудноців у дорозі. Вони є частиною великої армади літаків — а серед них є теж бомбовики і транспортові літаки — які мають перелетіти до Америки на короткий відпочинок, заки поїдуть в дорогу на Пацифік.

800 БОМБОВИКІВ СКИДАЄ 6,000 ТОН

Японія тряслася під ударами найсильнішого досі рейду, бо аж 800 суперфортець „Бі-29", найбільшої сили бомбовиків, яка колинебудь піднялася в воздухи. Скинено на різні цілі в Японії 6,000 тон вибухових матеріялів, переважно пожарних бомб, найбільшу масу, яку колинебудь скинено досі в одному рейді. Цей рекордовий рейд був націлений на 4 міста та гніздо нафтових фабрик на японськім острові Гоншу.

Найбільше потерпіли в цьому рейді міста Гасіоджі, Тойама й Міто, що дістали були одну острогу, та Наґаока, що дістало було вже дві осторoги. Центром нафтового промислу під Токійом є місто Кавасакі.

ОКІНАВСЬКІ ЛІТАКИ БЮТЬ ЯПОНІЮ ЗО СВОГО БОКУ.

Коли згадані вгорі рейди робили американські літаки, що вилетіли з літаковозів американської воєнної фльоти, то одночасно били по Японії днем і ніччю літаки, що мають свої бази на добутім важкою ціною японськім острові Окінаві. Вони били переважно по острові Кіюшу, найдалі на полудне висуніненім острові властивої Японії.

Літаки з острова Іво вдарили по окрузі Наґої й Кобе на острові Гоншу.

Патрульні літаки Семої Фльоти заатакували Сватов, Гонґ Конґ, Французьку Індо-Хіну та округу Синґапору, а ще інша ґрупа літаків літала здовж головної залізничої лінії Кореї аж під манчурську границю.

АТАКА НА ОСТРОВ ВЕЙК.

Один американський боєвий корабель з літаками з літаковозів американської воєнної фльоти Пацифіку заатакував японців на острові Вейк. Боєвий корабель острілював японські позиції на Вейку з великих гармат, а літаки скидали бомби на ворожі інсталяції. Ворог дещо відбивався, і завдав нападаючим невеликі шкоди.

Остров Вейк належить до Злучених Держав. Лежить він на Тихому океані, менше-більше на середині дороги між Гонолюлю й Филипинами. Японці заняли його несподівано на початку війни, але їх ґарнізон був зовсім зізольований і не проявляв ніякої акції.

Операції американської фльоти під командою Голзія проти японців на вейку вкриті ще тайною.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ З БУРМИ В КИТАЮ.

Десята Летунська Сила, що досі поносила тягар повітряної війни в Бурмі, тепер перенесла свою діяльність до Китаю і воює там з Чотирнацятою Повітряною Силою як частина військ, що стоять під командою ґенерала Стратемейера.

Спроби японських військ на Бурмі вирватися з пастки не вдалися і їх тепер вибивають артилерією й з літаків.

ФРАНЦІЯ ОБЧИСЛЯЄ КОШТИ ВІЙНИ.

Французький уряд обчислив, що кошти німецької окупації для Франції разом з коштами викликаної німцями війни виносять 98 біліонів долярів.

Французький уряд правдоподібно вжиє цю суму як основу для своїх домагань відшкодовання з боку Німеччини. Домагання відшкодовань французький уряд ще не предложив.

ПРИГОТОВАННЯ ДО СУДУ НАД ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ.

Розправа проти німецьких воєнних злочинців почнеться вже незадовго в місті Нірнберґу, що вважається колискою націзму.

Найбільше винуватим за війну вважають тепер попри погибших націстичних лідерів Гітлера й Гімлера націстичного міністра заграничних справ Рібентропа.

Американський уряд зробив угоду з чеськословацьким урядом, на основі котрої передано чеськословацькому урядови Карла Германа Франка, котрого чеськословацький уряд уважає за головного воєнного злочинця в Чехословаччині, бо відповідального за масакру села Лідіце. Франк буде суджений наперед чеськословацьким урядом, а потім інтернаціональним судом за злочини, поповнені поза Чехословаччиною. Як котрий з тих судів засудить Франка на смерть, Франк буде виданий Чехословаччині для повішення.

ВИРОБЛЯЮТЬ КОМПРОМІСОВУ ФОРМУ УПРАВИ БЕРЛІНА.

Різниці між урядами Америки, Британії, Франції й Росії при заряді Берліна починають уже вирівнюватися. На основі практики виробляється спільна компромісова форма управи бувшої німецької столиці. Всі чотири держави наприклад дозволяють старим німецькил партіям орґанізуватися наново.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСТОРОГА НА ЧАСІ

На передодні британських виборів консервативні газети Америки залюбки говорили, що на Британію дивиться тепер увесь світ. Цим вони хотіли сказати, що Британія має в світі репутацію економічно й політично передової країни, і що все, щоб вона не зробила підчас цегорічних виборів, може легко послужити приміром до наслідування в інших краях, що в цей спосіб дивляться на Британію.

Так говорили консервативні газети, розраховуючи зовсім певно на перемогу консерватизму в Британії через поновний вибір консервативних послів з партії Чорчила. Та відомо вибори пішли зовсім не по лінії сподівань консервативних людей, і нині консервативна частина американської преси вже не говорить про те, що світ дивиться на Британію як на передову країну світа, яку можуть інші захотіти наслідувати. Та певна річ, голоси про передову ролю Британії в світі ще не перевелися, тільки що тепер такі голоси походять зо зовсім іншого крила американської публичної опінії. Один з тих голосів вийшов наприклад від нюйорського посадника, котрий певно не належить до консервативних людей Америки; він виразно сказав американцям, що британські вибори є осторогою для всіх політиків у світі, щоби вони не легковажили собі нутрішних справ, бо як тільки закінчиться війна, люди дивляться за людьми й партіями, які їм дають обіцянку як найкращої полагоди пекучих домашніх питань.

Що саме є тим найбільше пекучим питанням нутрішної політики краю? Консервативні круги в Британії теж про ті справи говорили, і переконували британців, що найважнішою домашньою справою є знесення урядових обмежень, заведених зогляду на війну. Своїм голосом британські виборці відкинули таке розуміння найважнішої справи нутрішньої політики краю. Вони видно схилялися до розуміння ваги справ, які голосила Партія Праці, на думку котрої найважнішою справою домашньої політики є забезпечення праці, а тим самим харчів, мешкання, одіння й інших життєвих конечностей.

По думці цього розуміння важних справ іде нюйорський сенатор Вагнер, котрий оноді виступив перед субкомітетом для банкових справ у сенаті з домаганням ухвалення вже тепер закона про стабілізацію занять, себто закона для запобіження безробіттю в краю. Сенатор казав, що коли вже війна скінчиться й серед повоєнної реконструкції прийде повоєнне безробіття, тоді на стабілізацію робіт буде вже запізно. До поборювання повоєнного безробіття треба приготовлятися заздалегідь, мобілізуючи для цього не тільки уряди, федеральний, стейтові й місцеві, але й всі приватні підприємства. Коли політики по різних американських законодатних установах занедбають тепер цю преважну справу, то вони можуть легко опинитися там, де опинилися консервати Чорчила. Америка може не хоче йти слідами Британії, але, що сталося в Британії, може чейже статися й в Америці. Саміж консервати нам це говорили — перед виборами. Як вони тепер це забувають, виборці можуть це собі легко пригадати знагоди виборів.

Нові часи—нові польські політики

За донесенням з Берліна, перед конференцією Трьох Потуг у Потсдамі зявилися делегація тимчасового польського уряду національної єдности з домаганнями визначити західну границю Польщі. Люксембурське радіо, контрольоване американцями, подало потім, що в делегації від того уряду приїхало до Потсдаму кількох польських міністрів, щоб й відбули з представниками Трьох Потуг наради, на котрих розглядано польське домагання. Це домагання зводиться до того, що Польща хотіла би мати західну границю на ріках Ніссі й Одрі та що вона хотіла би мати під своїм зарядом балтійський порт Стетін, котрий поляки називають Щуціном).

На перший погляд ока це домагання поляків стоїть у виразнім противенстві до польських домагань при кінці минулої війни. Тоді поляки підносили широкі претенсії до земель на схід від Польщі. Тоді вони бажали собі поширення Польщі коштом російської імперії, зглядно народів, що живуть на схід від поляків. Від Німеччини тоді поляки багато не домагалися, бо навіть дозволили лишити Східну Прусію окружену з усіх боків сухозему польською державною територією. Нині Польща підносить так далеко йдучі претенсії на заході, що навіть прихильні їм британці сумніваються, чи не наробить сповнення польських претенсій важких клопотів в центральній Европі. Специяльно, чи не підорве відступлення Польщі важних жерел сирівців продукції конечних річей у Німеччині до того, що Німеччина не зпіє ніколи стати на ноги.

Коли приглянутися ближче територіяльній польській політиці при кінці другої світової війни й порівняти її з польською політикою при кінці першої світової війни, то, попри поверховні різниці, побачимо теж основні подібности. При кінці першої світової війни Польща перлася на схід, бо думала, що тоді лекше поширяти свою експанзію. До того вона була переконана, що за поширення Польщі на схід стоять переможні Аліянти. Тепер Польща знає, що на схід її посуватися не тільки важко, але й неможливо. Зате вона думає, що на захід тепер посуватися й можливо й легко, і так буде ще довгі часи, себто поки Німеччина буде під чужою окупацією. Розглядаючи в цей спосіб ситуацію, поляки підносять широкі претенсії до країв, що лежать на захід від Польщі.

Конець другої світової війни дає Польщі відповідь на одно з найважніших питань заграничної політики. Забита клином між Німеччину й Росію, Польща десять літ тому рішилася на союз з Німеччиною проти Росії. Програвши на тій орієнтації, Польща тепер пробує іншої орієнтації: з Росією проти Німеччини. Яка доля жде її на тій дорозі, нині ніхто цього не знає. На всякий випадок нині можна сказати хіба те, що польські політики відай уже зрозуміли, що самій їй існувати не по силі.

Життя українців в Европі

(Уривки з листа Ів. Рудичева, завідателя Бібліотеки Петлюри в Парижі).

За час окупації дехто з нас був арештований (проф. Шульгин, ген. Шаповал, Борщак), дехто (ген. Удовиченко, Косенко) був взятий під догляд і змушений працювати в німців. Велика кількість добровільно поїхали до німців на працю і кількох людей (Якименко, Тимошенко) там і загинули під бомбами. Підчас визволення загинуло двох наших людей з рук повстанців цілком помилково — композитор Пономаренко і лікар Петренко. Решта всі живі.

Ми старі, що не покидали Франції, переносимо лекше, бо призвичаїлись. Становище тих, що їздили добровільно на працю, гірше. По перше, вони покинули в Німеччині все своє добро, бо пішки доведлось їти до американської смуги. А по друге, тут їх стрічають „проти шерсти". Грошей міняють лише 100 морок (200 франків) і на працю не беруть. Були випадки, що били їх (не лише наших, але й французів). Бачив одного, з провінції, що втік сюди, бо загрозили вбити. *Тяжка ситуація також тих емігрантів*, що жили поза Францією і тепер вперше приходять.

А найтяжча тих, що були в полоні у німців, або були німцями вивезені силою на працю. А таких було 6 міліонів. Є серед них і вчені, інжиніри, професори. Коли німці покидали Київ, то був приказ всім вирушити, а як ні, то — розстріл за саботаж! З цих людей багато не хоче вертати. Дуже трудно їм виробляти папери, а до того совєтські агенти їх виловлюють. Червоні кажуть, що розстрілювати не будуть, бо „нам потрібні робітники". Совєти охотно забралиб і молодь еміграції, але про людей старших ще нічого не чути.

Майже вся російська еміграція зробилася про-совєтською. Аж гидко, які вони „совєтські патріоти". Їхнє духовенство визнало патріярха Олексія. Ми стоїмо на старих позиціях (хто УНР, хто гетьманець, хто УНО). Правда, є тут і група українських комуністів та совєтофілів, які створили „український Національний Фронт" і в ряди-годи випускають „Батьківщину". Є тут і два часописи не-періодичні: „Вістник Греко-Католицької Церкви" та „Українець у Франції", які видає Український Синдикат Робітників, що є філією французького Християнського Синдикату. Цими справами завідує о. мітрат Перідон. Православна церква також є; там панотець, що був і раніше, о. Бриндзан. Є й школа для українських дітей при греко - католицькій церкві. На жаль, ще не створено центрального обєднуючого комітету опіки (хоч при обох церквах є свої комітети), але той комітет буде створений, як я чув, і він буде при французькім Червонім Хресті.

Наші люди, що жили поза Францією і втікли від червоних, всі збилися в американській зоні. Їх там дуже багато. Дехто начисляє аж до міліона. Там Скоропадський, Лівицький, Мельник, Бандера, Мудрий. Але від них звісток дуже мало. В березні в Німеччині був створений Український Комітет на чолі з ген. Чандруком, до якого увійшли: Кубійович, Семененко та інж. Терещенко. Комітет заняв позицію Самостійної України. В тій зоні українці організуються. Кажуть, що там є ще три комітети. На чолі одного стоїть єпископ Мстислав (Степан Скрипник, небіж покійного Петлюри). Як вони там живуть, трудно сказати. Ходить чутка, що їх будуть трактувати, як і німців. Думаю, що їхнє становище там буде недобре.

Також нічого не чути про Прагу. Знаємо тільки, що в квітні покинуло Прагу багато професорів, але де вони, не звісно. Сюди добилися лише проф. Юрко Русов з жінкою і Волод. Дорошенко зі Львова. Багато наших людей перейшло в Німеччині через тюрму та інтернацію. Сиділи: Бандера, Мельник (інтернований) Онацький (вивезений з Парижа). Син Олеся Ольжич був арештований і над ним так знущалися, що наложив на себе руку. Сам Олесь помер.

Багато інших за цей час померло, як от: В. Сімович, Д. Прокопович, Леся Петлюрова, проф. Мицюк, проф. Ейхельман, Королів Старий, Лотоцький, ґенерали: Безручко, Сальський, от. Пащевський. Дальше Зенон Пеленський, д-р Панчишин. Розстріляні німцями: Харитя Кононенко, Калина Безпалко (отроєна), полк. Поготовко, д-р Рощинський з дитиною, інж. Черкавський, Іван Теліга з жінкою, Леонід Бачинський, проф. Биченко, д-р Лехницька, Підгірська-Голубцева, учитель Редько з жінкою і інші. А скільки незнаних? Селян? Полонених? Вічна їм память усім!

Канадійці українського походження в рільництві

Після перепису з 1941 року було 305,929 українців у Канаді з котрих 113,921 мали різні корисні заняття. Це представляє 37.24% українського населення з корисними заняттями в порівнанню з 36.47% всього населення в Канаді.

Рільництво є найголовнішим заняттям українців у Канаді. Великий відсоток з тих, що мали корисні заняття був у рільництві. Розділ був такий:

В рільництві	54,972
В інших заняттях	58,949
Разом	113,921

48.25% були в рільництві, а 51.75% мали інші заняття в порівнанню з 25.83% в рільництві, а 74.17% в інших заняттях на ціле канадійське населення.

З українських рільників розділ між фармерами і фармерськими робітниками був такий:

Фармері, які продукують збіжа і плекають худобу	32,899
Формани фармів	50
Звичайні робітники	22,023
Разом	54,972

Близько 60% з тих в рільництві були фармерами, а 40% фармерськими помічниками.

Розділ українських рільників після канадійських провінцій був наступний:

Бритіш Колюмбія	659
Альберта	16,326
Саскачеван	19,124
Манітоба	16,521
Онтаріо	2,172
Квебек	149
Ню Бронзвик	1
Нова Скошія	20
Разом	54,972

Дуже цікаво порівнати число в рільництві з різних расових груп в Канаді. Добре порівнання можна зробити, коли взяти тисячу населення кожної групи й показати кілько з них занимаються рільництвом. Питання є таке: кілько занимається рільництвом на тисячу англійців, жидів чи українців і т. д. Наступна таблиця представляє відповідь на таке питання:

Англійці	74
Айришмени	100
Скачмени	89
Французи	88
Голяндці	152
Німці	188
Італійці	25
Жиди	5
Поляки	125
Росіяни	176
Скандинавці	176
Українці	180
Інші нації	78

18.8% німецького населення знаходиться в рільництві, українського 18%, а жидівського 0.5%.

Н. І. Гунчак.

Замітка: Дальшої статистичної інформації про канадійців українського походження можна дістати з книжки, котру приготовив п. Гунчак в англійській мові. Цю книжку можна набути за $1 в Комітеті Українців Канади.

Христя Альчевська

* * *

Із незнаних просторів,
З безмежних степів
Сокіл юний в ночи прилетів:—
Десь він світло зобачив
І купку людей,
Що не спали у пітьмі ночий...
І почув поміж ними
Про вільність края,
Де лискучеє сонце сія...
І він знявся угору
І знов полетів
З того місця, де вогник мигтів...
...Він летить в отой край,
Де неволі нема,
Де не вяне зі сліз
Україна німа,
В той край золотий,
Де лунають пісні,
Ясні, наче весна,
Як вона голосні;
Він летить в отой край
Щоб здобути знаття
Щоб країну свою
Вирвать з пут забуття,
Щоб вернутися знов
Наче сонце верта,
Щоб розтала та ніч,
Що її угніта!...
І летить отой сокіл,
Прорізує тьму,
Й лине сонце назустріч йому.
У широкі обійми
Приймає його,
З ним проміння єднає свої
І пливе у країну
Коханця свого,
Де дрімають мовчазні гаї;
Де степи мов поснулі
Мерцями лежать,
Де ридають недолі сини, —
Воно лине тудою
Щоб там запалить...
І німі воскресити лани!

ЖАРТИ

Не кожні перегони вдадуться.

Опаснистий пан хоче схуднути. Він придумав якісь гімнастичні вправи і приготовляється до них. Іде до крамниці і жадає поверхниць („ове-олз"), відповідних до розмірів свого тіла. Купець вибрав, які треба і починає завивати. Нагло товстий добродій спиняє купця, кажучи:

— Я думаю, що ці поверхниці завеликі. Таж я маю схуднути, отже мені треба менших.

Купець не перериває своєї роботи, дальше завиває поверхниці та каже:

— То добре булоб, як би ви так скорб зісохлися, як оті штани. Я певний, що їм скорше прийде кінець, ніж вам.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

52)

Справді, мав він в околиці славу „батька". Був на стації першим склепарем, доставляв фармерам все необхідне. Та правда також, що самий диктував ціни на свої товари і на фармерські, доробився кількох десятків тисяч. Розповідали фармери й таке: У початку депресії згоріло до трьох тисяч сяжнів сухих дров на стаційній землі. Аж з Виніпегу приганялося кілька машин пожежу гасити. Дрова належали якраз до Зельмана. Падала на них дуже ціна, — отже горіли. А заасекуровані були на пятнацять тисяч. Ті гроші склепар одержав без клопоту.

Спосіб його дорібку бачив Безхатний і самий. На Різдвяні свята привіз індіянин віз риби з недалекого Виніпеґського озера. Продавав по пів цента фунт в роздріб. Нічого казати, фармери обступили індіянина, купували наперебій по дешивці. Склепар вийшов на рундук, подивився і руками сплеснув! Почав фармерів ганьбити:

— Ви що у нього купуєте? Що у мене в склепі немає риби? Ви сякі такі, поганці ви! Не смієте у нього купувати! Він не має дозволу на продаж!

Фармери послушно відступили. Зельман закупив всю рибу за „сноф" ще дешевше. А фармерам продавав по пять центів фунт.

Заплатити Бабишин не мав чим. Замісць справу поладнати по доброму,— бож похибки зрештою могли бути не навмисні, колиж вмисні, так трудно було неписьменній людині те доказати, — Бабишин розгарячився, почав лаяти й клясти... Безхатного! До кого іншого Бабишин піти не міг. Всі три склепарі, трьох різних народностей, торгували солідарно і в контакті. Ціни підвищували по спільній нараді, всі одночасно.

Днів так через два зайшов Безхатний за тютюном. Склепар зустрів його глузливим питанням:

— То ви, добродію, сказали Бабишину, що я його шахрую?

— Що шахруєте, не сказав, — молодик відповів спокійно. — Я знайшов багато похибок у ваших підсумках. Вмисних, чи не вмисних, я не знаю, але все у вашу користь і ні одної у користь Бабишина. Сказав йому тільки про похибки.

— Чи ви певні, що снамі не помилилися? Може з вас рахівник слабий? — тим же тоном продвжав Зельман.

— В чому я непевний, ніколи про те не товорю. Певний абсолютно. І легко можу кожному довести:

— Чудний ви чоловік! — сказав Зельман вже поважно. — Дурнів хочете розуму вчити, а вони в подяку вас же лають. Ви йому прислугу по доброму хотіли зробити, а він і вас вплутав. З його слів — я вже міг би наробити вам клопоту. Та хтоб на слова слова звертав увагу! Я не перечу, могли бути похибки, я не бухгальтер. І кожна рука до себе крива. Ну, покине він мене, пічне інтерес з іншим, думаєте інакше буде? Я знаю, що ні! Я вже пожив на світі, і повірте мені, — хто правдою живе, той гірко бідує. Сумління тепер не в моді.

— Треба мати згляд на його бідність, на дітей.

Ви думаєте, що ваші люди інакші, ліпші? Мій сусід бере пятьдесять центів за пушку „снофу" в індіян, а самого його й десять не коштує. Дурнями покористовуються всі!

Що сумління не в моді, бодай у тій околиці, переконався Безхатний незабавом. Той самий Бабишин надумав купити косарку. Аґентом фармерських машин на околицю був Зельманів сусід, ще молодий українець. Для Безхатного взагалі видавався він цікавою осібкою. Син фармера з багатої на калину околиці в Манітобі. Хвалився, що перебував пару літ в Могилянському інституті в Саскатуні, учителював, диригував, опісля студіював теольоґію в протестантській бурсі. Проповідником не став, але став склепарем, та й то не за свої гроші. Їв хлібець святий не з одної печі. Зо всіх і всього іронізував, посмішковувався, хоча поза бизнесовими справами злим не був. На завдаток продав Бабишин пару худоби, пів ваґона сухих дров і збився на півсотки долярів. Решту, три четвертини сотки зобовязався виплачувати. Через тиждень привезли косарку, блискучу, свіжо вимальовану. Гордий власник машини хвалився нею фармерам. Швендався тут же й Безхатний, — була якраз неділя. Оглянувши косарку проти сонця, побачив він свіжо замальовані старі написи на дошці збоку. Сказав свойому господареві, й вже обидва випробували реґулятори, зубчаті колісцята. Помальовано все те наново, але косарка косила вже не один рік! Вставлено тільки нові ножі. Не втерпів Безхатний, щоб не поговорити зо своєю вже людиною. Згадав про сумління й почув теж саме, що й від Зельмана. Слово за словом, склепар загрозив йому судом за шкоду в „бизнесі". Безхатний обурився:

— Ах виж! Доробкевич! — викрикнув. — По вашому, звернути увагу несвідущої людини на те, що її обдурують, це шкода у „бизнесі"? Не думаю, щоб існував у Канаді закон, який дозволяв би продавати старі річи за нові!

— Якаж це стара річ? — у свою чергу обурився склепар. — Що ви видумуєте? Ви знаєте, як карає тут суд за очернення?

— За очернення суд карає не тільки тут, а й скрізь. Але за очернення безпідставне. А в цьому випадку, добродію, очернення нема й не може бути про нього річи. Можете мене скаржити! Як що є в Канаді такий закон, що аж так обробляти бідну людину дозволяє, — ну, то ви мене в тюрму можете посадити. Я однак не вірю, щоб такий закон справді існував.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Поворот комуністів до революційної програми

Комуністична конвенція, яка відбулася в днях 26—28 липня в Ню Йорку нагадала декому про конґресові слідства переведені над комуністичними затіями в армії Злучених Держав. Звіт про ці затії склав ще 30. червня ц. р. конґресмен Е. Ранкін з Мизури і при цій нагоді подав до відома палати репрезентантів дещо з історії модерного комунізму.

Він нагадує, що модерний комунізм повстав у січні 1848 р., коли то два німецькі радикальні діячі і письменники, а це Карло Маркс і Фридрих Енґельс, склали Маніфест Комуністичної Партії, а його приняли тодішні крайні соціялісти наче евангелію для своєї діяльности.

Під впливом цього Комуністичного Маніфесту зорґанізовано в Лондоні в 1864 році перше Міжнародне Товариство Робітників, що його загально називали Першим Інтернаціоналом. Цей інтернаціонал проіснував лише 8 літ, бо до нього повписувалися всякі анархісти і первісні соціялістичні хаотики до такого ступня, що самий Карло Маркс із нього виступив в 1872 р. і завалив свій власний твір.

В шестому році після смерти Маркса, тобто в 1889 році, скликано до Парижа Другий Інтернаціонал, який оперся сильніше на марксівських теоріях, ніж перший. Одначе в цьому Другому Інтернаціоналі більшість членів таки ставила вище льояльність до рідного краю ніж до партії. Саме внаслідок цеї льояльности до свого краю розбився Другий Інтернаціонал з початком першої світової війни, а цілковито відцекалися соціялісти Другого Інтернаціоналу аж учні Леніна.

Микола Ленін, творець теперішнього комунізму, був саме на вигнанню в Швайцарії, коли в березні 1917 р. зрезиґнував цар Микола II. в Росії. Його співробітник, Леон Троцький, жив тоді на передмістю Бронкс у Ню Йорку. Тоді повстав в Росії Тимчасовий Уряд під контролею Думи на засадах, які були приємливі для американського населення і тому уряд Злучених Держав признав цей уряд, (20. березня 1917 р.), на чолі котрого стояв Олександер Керенський.

Але вже 7. листопаду на підставі дбайливо виготовленого пляну Леніна і Троцького вибухла збройна револьта, яка прогнала Керенського заграницю. Перед своїм уступленням Керенський скликав Конституюче Зібрання, яке відбулося вже без нього. Одначе тому, що комуністи не змогли опанувати цього зібрання, Ленін розвязав його. Щоби перевести революційну програму Комуністичної Партії, створив Ленін Третій Інтернаціонал у Москві в березні 1919 р. Його звичайно називають Комінтерном. Його початку треба шукати в діяльности Леніна в Швайцарії, коли то він в рр. 1915-16 відбував наради з радикальними елементами і добився признання провідника радикальних соціялістичних елементів, що назвали себе комуністами.

Коли в Москві повстав Третій Інтернаціонал, то в вересні 1919 р. американські соціялісти-екстермісти скликали конвенцію до Шікаґа і там дали початок Комуністичній Партії Америки. Коли в січни 1931 р. спеціялньа комісія конґресу Злучених Держав складала звіт із своїх спостережень і розслідів активности американських комуністів, то в конґресових рекордах записано, що японець Ген Катаяма був репрезентантом Американської Комуністичної Партії і її речником у Москві через 10 літ. Тоді також просліджено, що в грудни 1921 р. заложено Робітничу Партію Америки для закриття діяльности дійсної Комуністичної Партії, котра існувалїа у підпіллю. В році 9125 змінено офіційно цю назву на Робітничу (Комуністичну) Партію Америки, а на своїй конвенції в березні 1928 р. остаточно скинено маску і на світ прийшла Комуністична Партія Злучених Держав Америки, як секція Комуністичного Інтернаціоналу.

Про діяльність цеї партії записано в жовтні 1919 р. в меморіялі підсекретаря стейту таке:

„Взаємні звязки між большевиками, російськими Советами і Третім Інтернаціоналом, наділі є такі, що хоч оці три чинники теоретично існують окремо, то в практиці вони представляють цілість руху, за яким стоїть адміністраційна машина і джерела Советської Росії.

„Програма Російської Комуністичної Партії має на ціли світову революцію, а Комуністичний Інтернаціонал, очевидно, надає напрям і творить центр міжнародного революційного руху з метою встановлення світової Советської Републики. Неможливим є найти справжню різницю між світовою політикою Російської Комуністичної Партії, Третього Комуністичного Інтернаціоналу і офіційної советської адміністрації зоглягу на взаємновідношення всіх трьох дирекцій...

„І тому, хоч советські установи, як такі, можуть заявляти готовість здержатися від руйнуючої пропаґанди поза границями, то в дійсности ні Російська Комуністична Партія ні Третій Інтернаціонал не почуваються звязаними такими заявами".

Після такого звіту конґресової комісії в 1931 р. секретар стейту Чарлз Гюз ствердив у пізнішим звіті таке:

„Американська Комуніситчна Партія і її законний параван Робітнича Партія це є твір Москви. Саме ця остання (Москва) виробила програму та контролює і наглядає їхню діяльність... Есенціяльним фактом є це, що в Злучених Державах Америки існує орґанізація, створена і цілковито підлягла чужій орґанізації, котра змагає до викликання перевороту в існуючім суспільнім і політичнім ладі в нашому краю".

Остання Комуністична конвенція рішила вернутися назад до революційної тактики, як це зрештою вже було проголошено в травні 1945 р. Інтересне знати, яких засобів будуть комуністи вживати при виконуванню своєї програми.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Апель до ідейности громадянства Ню Йорку.

Молитва Великого Володимира — „Не клич мене Господи, пока не оставлю живого живим" — зродила нам великих людей. Людей Христової науки, фундаторів живого слова та інституцій. Їх трудом, вся наша батьківщина засіяна була сітею храмів божих, просвітних установ та музеїв. Видніють такіж установи збудовані і випосажені поселенцями нашими і в далекій Арґентині та Бразилії. Маємо і в близькій Канаді. На жаль так воно є, що хоч числом численніші і на все багатші, крім храмів божих, запомогових установ, як У. Н. Союз, братських стоваришень, гурткових уґрупувань, — не спромоглись ми на святиню нашої культури — святиню народу — чи громади.

В часописі „Свободі" ч. 139 в рубриці життя тому 40 років, находимо наше згуртування до купна площі під будову своєї церкви, за яку заплачено вже тоді 35,000 дол. Не були ми тоді повними жителями Ню Йорку, а звичайними іміґрантами і в сотеро, числом менші. А умовини праці і заробітна платня в порівнанню до нинішних часів — бодай не згадувати. Сьогодні в кращих часах і умовах праці, параліж національний, став у нас велетнем. Вже два літа, як заінкорпоровано **Юкраїніян Сентер** для купна площі під будову конечно потрібного народнього дому, а ледви знайшлось не цілих три сотні піонірів-фундаторів.

Український народе! — крове великих предків дідів та батьків! Ми пустили в жниво смерти дочок та синів своїх. Згляньмось на рани, повертаючих з обіймів жахливого чину. Де зійтись мають вони, де потішитись мають? Де розказати собі зможуть про життя-буття з обіймів смерти? Де Ти, горем прибитий батьку і плачем знівечена мамо, спільно привитаєш їх? Де спільно святкувати мемо день перемоги правди над неправдою? В кінці, де і звідки черпати вони зможуть знання великости своїх предків і свого походження, та, що показуватимуть своїй літорослі а Твоїм, батьку і мамо, внукам? Чим гордитись будуть вони, та, що показувати своїм співжителям, коли наші надбання порохами вкриті в чужих льохах?

Громадяни — жителі всесвітньої метрополії! Зміцнімось духом Шевченка та Франка, та. приспішім купно площі для будови так бажаного і потрібного народнього дому. Не вимовляймось, що я буду першим, коли побачу першу лопату викиненої землі, бо таким способом, перших ніколи не було і не буде. Перше всього такої землі треба, а, її треба купити. Не вимовляймось і цим, що потреба нам рятувати жертви війни. Це святий обовязок, голодного накормити а нагого приодіти. Ба і тут жертвенність наша не надто велика. Та і ті, що відчули цей обовязок, кишені свої не дуже то подіравили. Не подіравимо їх, як станемо фундаторами купна відповідньої площі під будову народньої святині.

Ми, котрим доля життєва дозволила стати морально чи матеріяльно значнішими, візьмім на себе обовязок збільшення піонірів - фундаторів, купном уділів корпорації, чи, вложенням більшої жертви. Цим дамо ми заохоту кожній щирій українській душі та створимо живе живим, як лишив нам у молитві Великий Володимир. — Не страхаймось, що ні діпнемо, а може й стратимо, бо „зубата" не страхається нас забирати й каже нам усе оставляти. Зголошуймо себе пока в силі сейчас до А. Пасічника як касієра корпорації, якого адреса: 107 Ст. Маркс Плейз, себто Е. 8-ма вулиця.

В імені Екзекутиви:

П. Сокальчук.

МЕНВИЛ, Р. АЙ.

Для приспішення допомогової акції.

Товариство ім. Михайла Драгоманова, від. 181 У. Н. Союзу на своїх місячних зборах в липни призадумувалося над тим, як би то приспішити акцію допомоги для наших нещасних братів в Европі. Ми прийшли до заключення, що то самі слова не помагають, як за ними не йдуть діла. І тому, замісць закликати інших, ми вже вдруге від себе ухвалили дати $100 і переслати через „Свободу" та тим дати доказ, що всякі добрі почини найдуть у нас усе щиру підтримку і ргоду з нашою матірною орґанізацією. Ми певні, що сусідні й інші відділи підуть разом з нами солідарно.

Юрій Ясінчук.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ПОШУКУЄМО 384 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

115) Братство св. О. Николая, від. 276 У. Н. Союзу, Амбридж, Па. $150.00
116) Володимир Дідик, головний радний У. Н. Союзу, Дітройт, Міш. 100.00

Разом $ [illegible]250.00
Попередно проголошено 11,400.00
Разом $11,650.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ЧИСТУ ОДІЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРОСИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕСУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

УВАГА! — РАЧЕСТЕР, Н. Й.!

ПАРОХІЯ СВ. ЙОСАФАТА ВЛАШТОВУЄ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

НА УКРАЇНСЬКИХ ПРАПЕРТАХ НА ҐУДМАН

В НЕДІЛЮ, 5. СЕРПНЯ (AUGUST 5, 1945)

в годині 2. пополудні

На цей Пікнік комітет запрошує всіх українців з Рачестер, Н. Й., і околиці. Комітет доложить всіх старань, щоб гості були вдоволені. Пригравати буде добра музика, перекуска буде смачна. Для молоді багато милих несподіванок. І молоді і старші в рідним товаристві зі своїми людьми на вільнім воздусі проведуть мило час. — **На випадок дощу забава відбудеться в салі Клюбу св. Йосафата, 8 Wilson St.**

NEW YORK PORT OF EMBARKATION—WACs enroute to Europe to replace soldiers being redeployed to the Pacific receive the same Red Cross services as do their Army brothers. Here a group waiting to board ship is given coffee, doughnuts and candy bars by Red Cross canteen workers. (American Red Cross Photo by Dan Riordan.)

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі". Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописи.

CAPT. CARL P. R. DAHLSTROM wears a Merchant Marine Distinguished service medal as a result of his inspiration to a valorous crew that saved the SS Lyman Abbott, when discharging explosive war cargo and other materiel that War Bonds had provided for our fighting men. Under heavy aerial attack the work went on until a nearby vessel exploded. Another blazing ship bore down upon the Abbott, but Capt. Dahlstrom discharged the vital cargo.

I. T.

Тайни знання країни фараонів

З історії культури старинного Єгипту задержалося нам не багато оригінальниж свідоцтв. Написи гієрогліфами на пільонах знаного в старину „міста сотні брам" — Теб, що його заложив Кадм, говорять нам про лікарську штуку старинного Єгипту, про ролю лікарів і про тайни знання країни фараонів.

Ці написи на пільонах, що творили своєрідний збірник усіх приписів відносно медичного діла, звалися „амбрес". Лікарі старинного Єгипту були рівночасно жрецями. Медична академія була сповита серпанком таємничости. Кожний, що вступав до неї, постригався рівночасно в жреці. Він був зобовязаний додержувати тайни знання. За зраду найменшої тайни ліку перед народом, або непокликаними іншими вченими, як теж і за недодержання медичних приписів — мусів египетський жрець-лікар негайно вмерти. На зібранні усіх жреців-лікарів засуджували балакучого або надто самостійного жреця на кару смерти. У їхній присутності засуджений мусів випити чашу з отруєю. Присуд виконувано безоглядно... День єгипетських жреців-лікарів зачинався молитвою до богів. По спільних нарадах над віщими сами, що їх минулої ночі зіслала бліда богиня ночі Ізіс — ділилися лікарі на групи і відходили до праці; одні до теоретичних студій і практичних вправ, другі до порядкування святині і зложення дарів святому псові, що був у них втіленням бога мудрости і медицини; частина старших лікарів працювала при гієрогліфах на вежах і пільонах і при прихожих недужих. Всі медичні науки ділилися на шість великих ґруп.

Єгипетські лікарі звичайно спеціялізувалися, вибираючи зі соматольоґії, науки про недуги, штуки гоїння ран, штуки приладжування ліків, лічення недуг очей і лікування жіночих недуг, — одну ділянку. У тісному звязку знаукою про будову тіла стояла штука бальзамування та муміювання.

В пообідній порі, по скінченні коротких молитв у святині, продовжувано студії і заняття. Багато лікарів вибиралось ґрупами по пять-шість осіб в місто, а то й до дооколичніх осель, серед народ, щоб нести йому лікарську поміч. Під вечір повертались всі домів і, по короткій молитві, засідали до спільної вечері. Перед їдою відчитував найстарший з лікарів т. зв. „пастофорів" щоденно для зібраних жреців-лікарів, ось які головні заповіди, що їх мав списати сам бог Тот: „Не зраджуй тайни твоєї штуки нікому, хто не є жрецем. Лікуй лише ці захворіння, що ти є від них знавцем. Не задержуй собі грошей, що ти їх побираєш. Не залишай жадної дитини твоєї секти необрізаною. Вояків і зранених подорожніх лікуй безплатно. Сповняй завжди вказівки твоїх старших товаришів і передавай науку твоїм молодим ученикам чистою і нескривленою. Не минай нікого, що терпить біль, не питаючись про його терпіння. Не споживай ані солі, ані цибулі, ані нечистого мяса. Не лікуй жадного хворого перед четвертим днем його недуги. У непевності — уповай завжди на доброту Бога, що його рішення є непрослідимі!"

Побіч стола, де сидів найстарший „пастофор" стояв людський кістяк, що мав пригадувати зібраним жрецям-лікарям про марноту земського людського життя, звертати увагу на вартості і стремління духа та надавати усім таємної поваги.

— Приладжування ліків відбувалося в містерний спосіб. Кругом пахнуло кадилом, живицею, миром і вечором, чудовим „кифі", що складався із шіснадцять пахучих тіл. У честь трицятьшістьох демонів-духів, що їхнім впливам були підпорядковані трицятьшість полоси людського тіла, співали жреці похвальні гимни. Все те мало мати благословенний вплив на приладжувані ліки, що гоїли людські рани, усували недуги і надавали сил до життя.

Не без відповідної церемонії відбувалося й бальзамування тіл померших. При ніжних запахах мира і здалека долітаючих, успокоюючих, мов сферичних, акордах пісень, підходив до тіла помершого перший т. зв. „граматте" — рисівник. Він справно рисував на тілі лінії. За ним ждав т. зв. „парашит" — краяч що вмілою рукою розтинав камінним, етіопським ножем тіло по заанаочений лінії. Уста всіх кругом зібраних жреців шепотіли беззвучно молитви. Інші жреці-лікарі занималися дальшими чинностями при бальзамуванні. Внутренності витягано. Залишалось однак серце і нирки, що їх єгиптяни обливали пальмовим вином. Мозок витягали вони крізь отвори в носі і виповняли чашку пахучими мирами. Ціле тіло заповнювали спеціяльними плинами, що виповняли кожну щілину, ціпеніли і на тисячі літ зберігали тіло від розкладу. Згодом зашивали розрізану рану тіла. По сімдесятьох днях наступало властиве муміювання. Тіло обвивано пересякненими ґумою полотняними лентами, ще раз намащувано, щільно заклеювано цілу мумію і вкладано її до приладженої домовини.

Перед нічним відпочинком знову молився кожний єгипетський жрець-лікар до блідої богині ночі Ізіс, щоб вона зіслала йому добрі, віщі сни для поліпшення медичної штуки країни фараонів...

Нові іміґраційні правила

(Питання й відповідь)

ПИТАННЯ: Я хотіла би взяти сюди мою сестру, родом з Галичини, яка тепер перебуває в Німеччині. Мені казали, що я маю виповнити певні аплікаційні форми до візового відділу державного департаменту з проханням дозволу на її прибуття. Чи це так? Якщо це правдиво, де я можу дістати потрібні аплікації?

ВІДПОВІДЬ: Це дійсно було так, але тільки до 12. червня 1945 року. Від липня 1941 року, зогляду на війну, особи, які хотіли виписати сюди когось з родини, чи приятелів, повинні були насамперед дістати дозвіл на приїзд від секретаря державних справ. Для одержання такого дозволу треба було виповнити певні аплікації — так звані форми „ВС" — та вислати їх до візового відділу. Тепер, з закінченням війни в Европі, не має потреби в тих особливих мірах. Тому, починаючи від 12. червня цього року вже не вимагається виповнення форм „ВС".

Ваша сестра повинна робити те, що вимагалося перед війною. Вона повинна звернутися до американського консуля в тій країні, де вона живе й подати там прохання про уділення їй візи на вїзд до Злучених Держав. Ви можете помогти їй в отриманні візи в той спосіб, що пішлете їй „афидевит"-посвідку про те, що за вашою запорукою вона не буде тягарем для громади, як приїде сюди. При тому маєте подати докладні інформації про своє фінансове положення, з чого консуль може бачити, що ви маєте змогу вразі потреби втримати свою сестру.

Подаючи аплікацію американському консулеви, ваша сестра повинна мати дійсний пашпорт, виданий урядом тої країни, горожанкою якої вона є. Наколи вона не має жадного горожанства, повинна мати відповідний документ про те. Також повинна мати дозвіл на виїзд від уряду тої країни, де живе. Без тих документів американський консуль не прийме від неї аплікації на візу. Вона теж повинна мати зарезервоване місце на пароплаві й докази, що має змогу виїхати до Злучених Держав упродовж чотирох місяців. Без того консуль не видасть візи. Ви певно знаєте, що тепер дуже мало пароплавів їздить поміж Злученими Державами та Европою й тому дуже тяжко попасти на один з них.

В більшости випадків ще немає американських консулятів в недавно визволених країнах. Є консуляти тільки у Франції, Італії, Бельгії, Греції і, очевидно, в невтральних країнах, а також у Велико-Британії та Совєтській Росії. Ваша сестра має звернутися до американського консуля в країні, де вона живе тепер. Якщо в тій країні ще нема американського консуля, їй треба чекати. Навіть коли в сусідній країні є американський консуль, вона не повинна туди їхати, бо американський консуль в тій другій країні не прийме від неї аплікації на візу.

Загальна Рада — ФЛІС.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, відбуде місячні збори в неділю, 5. серпня, в сали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Прийдіть і вирівнайте свої довги. Є важні справи. — Уряд.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1. серпня 1945 року помер у 52. році життя

ІВАН НАКОНЕЧНИЙ,

член Тов. Зап. Січ, від. 371 У. Н. Союзу в Нюарку, Н. Дж.

Покійний походив зо села Буцнів, повіт Тернопіль. Брав активну участь у громадському життю. Був кілька літ касієром відділу, як також в останнє заступником секретаря. Полишив у смутку жену Ксеню і дальшу родину в старому краю.

Похорон відбудеться в суботу, 4. серпня, в годині 1. пополудні з похоронного заведення М. Литвина до укр. през. церкви, 305 Аллис Еве., в Нюарку, і на Голивуд цвинтар. — В. Й. П.!

Ю. Баранюк, секр.

ПОШУКУЮТЬ

БОГДАН ІВАНЧУК
пошукує свого брата
ЯРОСЛАВА ІВАНЧУКА
з Галичини.

МАРІЯ КУРОЧКА
з Слобідки Струсівської, Галичина, пошукує
ЛЬВА ҐАЛАНДЖІЯ
й інших кревних та знайомих

По ближчі інформації пишіть, в обидвох справах, на адресу:
GREGORY KOWALCZYK
P. O. Box 28, Great Meadows, N. J.

ВОЛОДИМИР ПИЛИПИШИН,

із села Саранчуки, повіт Бережани, пошукує своїх братів, або знайомих з роду

ДУБЛЯКИ,

що живуть в Америці. Хто про них знає, або вони сами, хай зглоситься листовно на таку адресу:
WASYL PUPA
1817 MIDLAND AVENUE,
YOUNGSTOWN 9, OHIO

ТАРЗАН, ч. 1222. Передчуття.

Щасливі, безжурні ішли разом Джейн і Тарзан улюбленими джунґлями і прямували домів.

Вони проходили верхами дерев, немовби забавляючися. Вони задержувалися в чистих плесах.

Наближаючися до дому, вони побачили невідому людину в військовій уніформі.

„Новий клопіт", сказала неспокійно Джейн.